

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ КОНСТРУЮВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

О. В. Барановська, канд. пед. наук

Активне впровадження профільного навчання пов'язане з кардинальною перебудовою навчального процесу в старшій школі, зокрема, осучасненням змісту навчання, програм, навчальних планів та підручників. Оновлений зміст освіти має ґрунтуватися на інтеграційних процесах, які є не тільки пріоритетним напрямом в його реалізації, а й забезпечують дотримання багатьох принципів сучасної освіти.

У процесі роботи над проблемою було уточнено та структуровано основні підходи до конструювання змісту навчання на основі його інтеграції у ретроспективі та на сучасному етапі, враховано нові тенденції реформування старшої школи: STEM-навчання в Україні, проект типового навчального плану для учнів 10-11 класів та ін. На цій основі розроблено та обґрунтовано дидактичні умови реалізації інтегративного підходу в профільному навчанні за єдності інваріантної та варіативної складових: 1) створення системи міждисциплінарних, наскрізних понять, розроблення міжпредметних програм навчання; 2) інтеграція змісту фундаментальних та суспільно-гуманітарних наук; 3) технологізація змісту навчання, створення STEM-орієнтованого освітнього контенту. Це лягло в основу дидактичної моделі інтеграції змісту навчання у старшій школі в умовах профільного навчання, яку було впроваджено в практику загальноосвітніх закладів.

Теоретичні напрацювання стали підґрунтям для розроблення методичних рекомендацій щодо конструювання змісту профільного навчання на основі міжпредметної інтеграції в єдності інваріантної та варіативної складових змісту освіти. У методичних рекомендаціях наголошено, що результатом застосування міжпредметних зв'язків має бути міжпредметна компетентність, тобто здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і предметних галузей. Обґрунтовано, що визначення кола сучасних технологій реалізації профільного навчання має базуватися на їх пріоритетності й розвитку технологічного мислення в старшокласників. Доведено, що розв'язання проблеми інтеграції навчання вбачається у можливості вивчення природничих та гуманітарних предметів як однієї зі складових єдиної загальнолюдської культури, у розгляді ціннісних аспектів

наукового пізнання, у використанні історико-культурного компонента при вивченні предметів природничого циклу.

Перспективними напрямками для впровадження інтегрованого підходу в профільному навчанні є: розвантаження змісту навчання в профільній школі за рахунок введення інтегрованих курсів; визначення оптимального співвідношення між інваріантним та варіативним компонентами змісту навчання; формування міжпредметної компетентності; наступність між освітою у школі і вищою освітою.